

Četrtna skupnost
Črnuče

Mestna občina
Ljubljana

ČRNUŠKI GLAS

glasilo

Četrtna skupnosti Črnuče

števila 24

junij 2025

NATAŠA SITAR

Prijeten občutek je,
ko vstopiš v razred
in začutiš,
da si sprejet

UVODNIK

Na mnoga leta, moja lepa Slovenija!

ŽARKO HOJNIK

Ne vem natanko, zakaj se me ravno pred dnevom državnosti spet loteva malodušje. Razlogov je lahko nešteto. Tudi Stritarjeva zgodnja poezija z neizbrisnim pečatom svetoboljša, ki je z vse večjim prepadom med ideali in družbeno stvarnostjo v njegovem času razdvajala Evropo: Ti rod moj, mili rod! ti hudobije, / Sovraštva razdejal boš carstvo kletu ... (Mojemu narodu, 1869).

Upam, da se motim o Stritarjevih preroških verzih. Tolažim se raje s hudomušnostjo Josipa Jurčiča, ki je v satirični ubeseditvi mentalnega refleksa pri višnjanskem modrijarhu, ki je, preden je predlagal, naj s kozlom Liscem obesijo še njegovega gospodarja Lukeža Drnuljo, da bo naslednjič kozla vsaj znal pošteno privezati, nostalgичno spregovoril o tem, kako je bilo v časih, ko v Višnji Gori še niso imeli studenca z deskami kritega, vse boljše.

Bolj ko se ga otebam, bolj se mi zdi, da ima moje svetobolje pred dnevom državnosti korenine, ki poganjajo v Stritarjevi poeziji. Nisem namreč edini, ki z grenkobo priznava, da so zvezde na nebu Evrope leta 1991 Sloveniji kazale vse kaj boljšega, kot se je do danes izcimilo. Ob različnih opozorilih, tudi drastičnih, s katerimi je sredi devetdesetih žugal denimo Svet Evrope z resolucijo 1096, smo kot državotvorno ljudstvo verjeli, da bo z lastno državo šlo samo še na bolje.

ČE NE BI BILO vremenske napovedi, bi celo rekel, da je malo okolij na tem svetu, v katerih bi se bolje počutil.

Do uradnega praznovanja dneva državnosti še vedno čutim enako naklonjenost. Toda če

sem iskren, moja želja po praznovanju vsako leto bolj boleha za občutkom svetoboljša. Očitne razklanosti med ideali in vodilnimi vlogami, v katerih nastopajo posamezniki, ki s »svetlim zgledom« od enega do drugega sklica samo še bolj podžigajo vse večjo razklanost in nezadovoljstvo v narodu – Ti rod moj, mili rod! ti hudobije, / Sovraštva razdejal boš carstvo kletu ... –, nekako ne znam več povezati s časom, ko sem kot predstavnik četrte veje oblasti spremljal osamosvojitvene procese. Čisto nasprotje idealov s konca osemdesetih in začetka devetdesetih let, ko smo si po stoletjih hrepenenja končno priborili svojo državo.

Če odmislim simbolno nezadovoljstvo, ker z mojo državo ravnamo tako, kot si nisem ne želel ne pričakoval, moram priznati, da vse v Sloveniji vendarle ni tako slabo, saj v njej živim čisto dobro. To je sicer slaba tolažba za sodržavljane, ki zaradi življenja pod pragom človeka vrednih in dostojnih družbenih razmer tega ne morejo reči. Zavedam se, da spadam med tiste, ki kljub vsemu imajo srečo. Če ne bi bilo vremenske napovedi, bi celo rekel, da je malo okolij na tem svetu, v katerih bi se bolje počutil.

Na resna opozorila, zlasti ob negotovih političnih korakih, pri produktivnosti, napredku in varnosti denimo, smo se nekako vдали v usodo, saj jih, ene in iste, poslušamo že več kot trideset let. Sprašujem se, kje za vruga je tista točka preloma, ko potrpežljivost obubožanega in razžaljenega ljudstva pljuske čez mejo političnega leporečja. Je naposled prišel čas, ko gre kolikor toliko normalni Sloveniji za biti ali ne biti? Ne glede na vse svetobolje bom tudi letošnji dan državnosti pričakal s poklonom in pozdravom rojstnemu dnevu domovine: Na mnoga leta, moja lepa Slovenija!

OSAMOSVOJITEV SLOVENIJE

ENOTNI V ZMAGI

Osamosvojitve Slovenije se je začela že 26. junija zjutraj z napadom enot JLA. Vojaška sila, ki je podcenjevala nasprotnika, je bila po delovanju šablonska, zastarela in notranje razklana zaradi večnacionalne sestave. Napad na Slovenijo je na slovenski strani povezal ljudi in politiko v skupnem odporu.

Sloveniji je uspelo onemogočiti zvezne namene z dobro organiziranimi akcijami Teritorialne obrambe in slovenske milice, podprtimi z analizami in informacijami o dogajanju v JLA, z odklopi elektrike in vode sovražnikovim vojašnicam, z obveščanjem svetovne javnosti o dogajanju v Sloveniji ter z diplomatsko dejavnostjo in drugimi ukrepi. Po desetih dneh vojne je bilo zaradi pritiska evropskih držav sklenjeno premirje. Takoj po osamosvojitvi je bila naša država polna odrešenikov, prerokov in učencev. Če gledamo ne samo na preteklost, ampak tudi na sedanjost, je treba poudariti, da Slovenci kljub sprtosti, ki jo kažemo v zgodovini, vendarle v kočljivih zgodovinskih trenutkih stopimo skupaj, kar smo s složnostjo dokazali tudi pred 34 leti. Vse razprtije so v trenutku izginile, češ kadar smo v nevarnosti, ne smemo poznati opozicije.

In še izposojena misel: *Le svoboda je hrana duha ...* (Anton Trstenjak, sklepna misel iz filma *Slovenija, ljubezen moja* iz leta 1991 scenarista in režiserja Jožeta Pogačnika)

Uredništvo

ČRNUŠKI GLAS

Izdajatelj: Mestna občina Ljubljana, Četrtna skupnost Črnuče, Dunajska 367, 1231 Ljubljana Črnuče, ISSN 2670-7012

Telefon: 01 306 48 74, 01 306 48 72

e-pošta: crnuski.glas@gmail.com

Glavni in odgovorni urednik: Žarko Hojnik

Uredništvo: Petra Culetto, Darko Rozinec

Zunanja sodelavca: Peter Bernik, Marija Plazar

Lektorica: Urška Jarnovič

Tehnični urednik: Sergej Murko

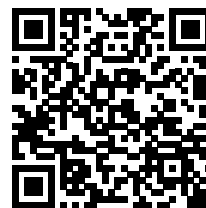
Tisk: HB Grafika d.o.o.,

Pot čez Horjulko 16A, Dobrova, 1356 Dobrova

Naklada: 4.750 izvodov

Naslovnica: Foto Žarko Hojnik

Drevored leta rdečelistnih ringlojev na Brnčičevi ulici

Prepovedana je vsakršna reprodukcija, distribucija, predelava ali dajanje na voljo javnosti avtorskih del ali njihovih delov v tržne namene brez sklenitve ustrezne pogodbe.

NATAŠA SITAR

Nič ni narobe, če je otroku ali odraslemu kdaj dolgčas

FOTO PETRA CULETTO

Z začetkom letošnjega leta je Osnovna šola narodnega heroja Maksa Pečarja Črnuče dobila novo vodstvo. Na njeno čelo je stopila dolgoletna učiteljica Nataša Sitar, ki jo odlikujeta tako strokovnost kot toplina – in predvsem iskrena želja, da bi šola ostala varno, spodbudno in ustvarjalno okolje za vse učence. S pogovorom smo jo hoteli поблиže spoznati, izvedeti več o njenih načrtih ter pogledih na izzive in priložnosti, ki jih prinaša vodenje osrednje izobraževalne ustanove v naši četrtini skupnosti.

Kako bi na kratko povedali bralcem, kdo je nova ravnateljica Osnovne šole narodnega heroja Maksa Pečarja?

Najprej hvala za povabilo. Tole bo verjetno najtežje vprašanje. Sem štajerka, prihajam s ptujskega konca. Šolanje in rano mladost sem preživela na Dravskem polju in

obronkih haloških gričev. Tja se še vedno rada vračam. Študijska leta so me zanesla v Maribor, kjer sem na pedagoški fakulteti študirala slovenski jezik s književnostjo in biologijo. S slovenščino sem se profesio-

ŠOLA NE MORE BITI osamelec sredi kraja, temveč mora dihati z lokalno skupnostjo. S tem rastemo vsi kot družba.

nalno ukvarjala do januarja, ko sem postala ravnateljica. Ta kombinacija študija je nenavadna in kadarkoli sem omenila svojo študijsko smer, so me spraševali, ali sem se vpisala na fakulteto s tretjo (zadnjo) prijavo. To je bila moja prva izbira.

Čeprav sem omahovala med študijem biologije v Ljubljani, me je slovenščina zelo pritegnila. Ko sem ugotovila, da je mogoče kombinirati oba študija, je bilo to idealno zame in tega še danes ne obžalujem. Žal nisem dobila takšne zaposlitve, da bi lahko prakticirala oboje, kar zadeva življenje, je pa to koristna kombinacija.

Na Maksu Pečarju sem od leta 2008, ko sem se zaposlila najprej kot učiteljica slovenščine za nadomeščanje porodniške. Nikoli nisem obžalovala trenutka, ko sem se odločila, da bom odšla v Ljubljano. Ko sem prejela klic za razgovor, nisem imela drugega prevoznega sredstva kot kolo, zato je moral mož iz službe, da sem lahko šla na razgovor v Črnuče.

Z družino približno šest let živimo v Savinjski dolini, pred tem smo z možem in sinom živeli v Celju. Počasi se torej pre-

INTERVJU

mikam proti središču Slovenije, morda me bo kdaj pot zanesla tudi na Primorsko.

Katere so vaše prednostne naloge v prvem letu mandata?

Preskok med delom učitelja in vodstvenim delavcem šole je kar velik. Moram reči, da sem si delež posamezne zadolžitve predstavljala malo drugače. Po eni strani si poslovodni organ, po drugi pedagoški vodja, v prvih mesecih se moraš znajti. Trenutno imam veliko dela s prvim delom, torej poslovanjem, ki je zame novo področje in na katerem imaš zelo veliko odgovornost.

Pedagoški del je zame bistveno lažji, saj sem v tej sredini več kot šestnajst let. Sodelavci, s katerimi sem začela pot na tej šoli, še vedno predstavljajo večino zaposlenih, kar mi je v pomoč. Ko prideš v novo sredino, moraš najprej spoznati ljudi, s katerimi delaš, in jaz

VČASIH SO BILI OTROCI veseli, če smo jih enkrat ali dvakrat na leto peljali v kino ali gledališče, danes je to že premalo.

imam tukaj veliko prednost. Prav tako znam poslušati ljudi in jih slišati. Sem človek, ki svoje odločitve kar nekajkrat pretehta, preden se odločim za uvedbo novih stvari. Vem, da tako velik kolektiv, trenutno nas je 128, potrebuje dobre odločitve, da lahko dobro deluje.

Kar zadeva delo z učenci, ki so vsekakor vedno na prvem mestu, vidimo, da moramo narediti še več na vzgojnem področju. Želim si, da bi na področju varnega in spodbudnega učnega okolja zagotavljali največ. Dela se lotevamo sistematično, in če bomo vztrajni in dosledni, lahko v kratkem času naredimo več korakov naprej. Prav tako si želim, da bi lahko učenci, sploh v času, ko so v šoli, bolj kakovostno in ustvarjalno preživljali prosti čas. Pogrešam več didaktičnih iger, tudi v zunanji okolici šole. Res imamo odlično igrišče, ampak manjka zelo preprostih iger, kot so ristanc, spomin, človek ne jezi se, stari dobri gumitvist ipd.

Učenci povedo, da na novi šoli pogrešajo igranje, recimo ročni nogomet, velike

šahovske figure na hodniku, igralne koticke. Vse to je seveda povezano s financami, vendar se bomo potrudili, da bomo v enem letu zadovoljili vsaj minimalne potrebe po kreativnem preživljanju prostega časa med odmori.

Kako se želite lotiti izzivov, kot so digitalizacija, medvrstniško nasilje, čustvena pismenost otrok?

To so res izzivi, s katerimi se vsak dan ukvarjamo, ne samo naša šola, ampak vse šole na vseh ravneh izobraževanja. Digitalizacija nam je na srečo omogočila dostop do šolanja v času korone, za kar smo izjemno hvaležni. V tistem času so tudi učitelji, ki so zadržkom vstopili v virtualne učilnice, takoj našli različne načine, kako se približati učencem. Ta doba ima, kot vsaka, svoje dobre in slabe plati. Primanjkljaj se pozna predvsem na medosebnih odnosih, ne samo med mladimi, temveč tudi med odraslimi. Tukaj imamo težave. Ugotavljamo, da mladi marsikaj znajo, a imajo težave z vzpostavljanjem ali ohranjanjem medosebnih odnosov, s čustveno inteligenco oziroma čustveno pismenostjo ter kolektivnim duhom, torej z zavedanjem, da je treba delati v dobro celotne družbe in ne skrbeti samo zase. Menim, da je to izziv današnjega šolstva.

Velika umetnost je, kako opolnomočiti otroke, da v življenju ni pomembno le slepo slediti svojemu cilju, ampak da nas na tej poti čakajo različne ovire. Treba se je naučiti, kako te ovire premagovati tako, da se jih razume kot dobre in pozitivne za vse.

Kako vidite sodelovanje z učitelji, starši, lokalno skupnostjo, lokalnimi društvi?

Šola najprej sodeluje s starši, ti so povezovalni člen med šolo in lokalno skupnostjo. Vsi si moramo prizadevati za dober odnos. Dokler starši zaupajo šoli, lahko gradimo odnos. Če se ta vez prekine, jo je težko vzpostaviti nazaj. Več izkušenj imam v tem pogledu kot razredničarka in učiteljica in vem, da je sodelovanje med učitelji in starši ključno. Kajti v šoli se zgodijo tudi nepravilnosti, nesreče, konflikti, in če v teh primerih ni sodelovanja med starši in šolo, se znajdemo na dveh bregovih, namesto da bi združili moči.

Staršem vedno prisluhnemo, zato tudi pričakujemo, da bodo imeli posluš za nas

in da bodo zaupali v našo strokovnost. Brez tega žal res ne gre. Do zdaj sem imela s starši dobre izkušnje in želim si, da bi bilo tako tudi v prihodnje. Pri delu z otroki, učenci, je treba sodelovati, delati timsko – individualizem v vzgoji in izobraževanju je preteklost.

Kako po vašem osnovna šola prispeva k življenju v naši skupnosti?

Sodelovanje šole z lokalno skupnostjo, in obratno, je neizbežno. Naša šola se povezuje z lokalno skupnostjo na prireditvah, proslavah, srečanjih, kar je prav. To je naša povezovalna nit. Sodelujemo z gasilskim društvom, z Mladimi zmaji, športnimi in drugimi društvi, DSO-jem, vrtcem, knjižnico, prostovoljci in še bi lahko naštevala. Šola ne more biti osamelec sredi kraja, temveč mora dihati z lokalno skupnostjo. S tem rastemo vsi kot družba, kajti šola ni zgolj bitka za čim boljše ocene, najboljši rezultat na NPZ, vrsta zlatih in drugih priznanj ... To je sicer pomembno, a v življenju so pomembne tudi vrednote, ki jih želimo privzgajati mladim.

Kako gledate na spremembe v osnovnem šolstvu v zadnjih letih – je otrokom danes težje ali lažje kot nekoč?

Niti težje niti lažje, je pa razporeditev šolskih obveznosti in zunajšolskih dejavnosti, ki jih trenutno nudimo, bistveno obsežnejša kot nekoč. Včasih so bili otroci veseli, če smo jih enkrat ali dvakrat na leto peljali v kino ali gledališče, danes je to že premalo. Učenci imajo prek dni dejavnosti, šol v naravi, taborov in drugih aktivnosti toliko možnosti za spoznavanje različnosti, da je težko ponuditi nekaj, česar bi se neznansko razveselili. Žal drži, da imajo že vsega polno, če ne celo preveč. Potem imajo otroci zasičen tudi prosti čas z dejavnostmi in jim ostane premalo časa za dolgčas.

Vedno pravim, da ni nič narobe, če je otroku ali odraslemu kdaj dolgčas, kajti takrat razmišlja, kako bi se zaposlil, in je lahko izjemno ustvarjalen. Tega otrokom danes primanjkuje.

Kaj vam daje največje zadovoljstvo pri delu v šolstvu?

Še vedno mi je, čeprav ga zdaj opravljam v precej manjšem obsegu, v veselje poučevanje slovenščine. To me sprošča in zelo

INTERVJU

FOTO PETRA CULETTO

rada sem v razredu. Prijeten občutek je, ko vstopiš v razred in začutiš, da si sprejet. To pomeni, da se imajo učenci ob tvoji prisotnosti dobro, in obratno. Ni pomembno samo to, da znaš kakovostno podajati učno snov, da imajo učenci dobre ocene, dobro znanje. Učiteljeva človeška plat je v šoli zelo pomembna. Zakaj?

Tudi če imaš zelo natančno razdelano učno uro, ko vstopiš v razred, zagledaš otroke in vidiš, da je nekaj narobe, najprej moraš rešiti to, da lahko nadaljuješ pouk, sicer vse skupaj zame nima smisla. Učenci to zelo hitro začutijo in tudi cenijo. Neznansko me veseli, da učenci znajo pozdravljati in se pogovarjati, da imajo pozitiven odnos do mene. Ta odnos nenehno gradiš in obnavljaš. Tudi sama sem bila na začetku pedagoške kariere drugačna kot danes, postavljala sem drugačne prioritete. Iz izkušenj se naučiš, da sta pomembni obe plati šolske zgodbe, kurikulum in učitelj, sopotnik učencev.

Imate kakšno sporočilo za učence in starše ob koncu šolskega leta?

Druga polovica maja je največkrat frustracija za vse v izobraževanju: učence, učitelje in starše. Bliža se konec šolskega leta in treba je pridobiti zadnje ocene,

sploh pri devetošolcih se malce bolj mudi. Učencem, pa tudi staršem, sporočam, da šola ni nabiranje točk, čeprav ob koncu osnovne šole počneš ravno to, seštevaš točke. Frustrirati se zaradi tega se mi zdi nesmiselno. Starši moramo znati ponuditi otrokom alternativo, da ni

PRIJETEN OBČUTEK JE, ko vstopiš v razred in začutiš, da si sprejet. To pomeni, da se imajo učenci ob tvoji prisotnosti dobro.

nič narobe, če njihov otrok nima petic, ali še huje, samih petic. Premalo smo zadovoljni z znanjem, ki je ovrednoteno kot dobro, prav dobro, tudi zadostno. Nekdo z zadostno oceno lahko vloži ravno toliko truda kot tisti, ki ima znanje ovrednoteno kot odlično. Učencem svetujem, da nadaljujejo brez stresa, opravijo, kar je treba, saj je končna ocena produkt znanja celotnega leta, ne le zadnjega meseca. Medtem naj si privoščijo tudi nekaj časa za smeh, za domače opravke in druženje s prijatelji.

In za konec: kako se najraje sprostite po napornem dnevu v šoli?

Najbolj sem vesela daljšega dneva. Ko sem januarja prevzela funkcijo, sem zjutraj odšla v službo v temi in se po temi vrnila domov. Zato je v zimskem času odpadlo vse, kar imam rada – to je sprehodi v naravi, predvsem pa moj vrt doma. Najbolj se sprostim z vrtnikanjem, urejanjem doma in okolice, kjer ne zvonijo telefoni, zvonci, opomniki elektronske pošte ipd. V zadnjem času nam dela družbo štirinožec. Rada hodim v naravo, okoli doma imam kar nekaj hribov, primernih za pohodništvo. Včasih pa imam tudi jaz rada, da mi je dolgčas, čeprav je tega trenutno res zelo malo.

Naj ob zaključku poudarim, da je v besedah nove ravnateljice Osnovne šole narodnega heroja Maksa Pečarja Nataše Sitar jasno začutiti predanost, vizijo in željo po sodelovanju z učenci, učitelji, starši ter širšo skupnostjo. Njene besede ne puščajo dvoma: šola ni le kraj učenja, temveč je tudi prostor rasti, odnosov in skupnih vrednot. Šola je tako dobila ravnateljico, ki zna prisluhniti, povezovati in voditi z odprtim srcem.

Petra Culetto

SLOVESNOST

Ob državnem prazniku, dnevu upora proti okupatorju in prazniku dela

FOTOGRAFIJ ŽARKO HOJNIK

Združenje borcev za vrednote narodno-osvobodilnega boja Črnuče in četrtna skupnost Črnuče MO Ljubljana sta v Parku narodnih herojev Črnuče 23. aprila pripravila slovesnost ob državnem prazniku, dnevu upora proti okupatorju in 1. maju, prazniku dela. Slavnostna govornica je bila ministrica za pravosodje Andreja Katič.

Dan upora proti okupatorju (nekoč dan osvobodilne fronte) je bil po njenih besedah prelomna točka slovenskega upora proti tistim, ki so hoteli razkosati našo domovino, naš narod in jezik pa potisniti v pozabo kot zgodovinsko napako. »Letos slavimo osemdeset let, odkar smo se postavili na pravo stran zgodovine, proti najhujšemu zlu, nacizmu in fašizmu, ter zmagali. Osemdeset let je doba, ko nekateri pravijo, ne govorimo več o vojnah, ne obremenjujmo mladih generacij s tem, kar je bilo pred, med in po drugi svetovni vojni. Ne sme biti tako. Zakaj? Zato, ker mir ni več samoumeven.«

»Žal danes na različnih koncih sveta spremljamo vojne grozote. Prav zavoljo tega moje globoko spoštovanje tukaj, v Parku narodnih herojev na Črnučah, kjer zaznamujemo in se spominjamo dogodkov, ki se jih je treba spominjati. Pravijo, da je zgodovina učiteljica naroda in ne smemo biti narod, ki se iz zgodovine ni ničesar naučil. Če se vrnemo v leto 1941, je bila Slovenija razkosana. A če takrat ne bi bilo pogumnih ljudi, danes ne

bi govorili slovensko, ne bi imeli svoje države, ne bi skupaj sedeli ob obeležju spomina na tiste, ki so dali življenje za svobodo, je dejala Andreja Katič.

Takrat, ko je okupator zavzel Slovenijo, je bilo veliko ljudi, ki so se uprli in sprejeli pogumno odločitev, da lahko zdaj živimo v svobodni domovini. Ko zdaj gledamo nazaj, nikoli ne bomo dopustili popravljanja zgodovine. V času nacizma in fašizma so bili tukaj in v okolici Črnuč zavedni ljudje.

MIR NI SAMOUMEVEN

Leta 1941, ko se je oblikovala Rašiška četa, ni bilo vprašanje, ali bo dovolj pogumnih mož in deklet odšlo v partizane. Odločitev ni bila lahka. S tem, ko so se priključili upor, so se zavedeli, da bodo zagotovo šli v smrt.

Danes živimo v samostojni državi. Prebivalci Slovenije smo svojo upornost, podobno kot leta 1941, ponovno potrdili pred 34 leti, v vojni za osamosvojitve. Znova smo dokazali, da je zgodovina resnično na strani pogumnih in tistih, ki branijo pravico do samoodločbe.

»Mir ni samoumeven,« je poudarila Andreja Katič. »Zagotovimo ga le tako, da spoštujemo vrednote, na katerih je bila zgrajena naša država, predvsem pa Evropa na pogorišču druge svetovne vojne. Solidarnost, pravičnost, spoštovanje pravne države, vseh omenjenih vrednot ne smemo pozabiti, ko praznujemo 27. april in 1. maj, saj takrat ni bila zgolj

borba za obstanek nekega ljudstva, ampak tudi boj za pravičnejšo družbo. Morda mladih ne smemo obremenjevati z vojnimi grozotami, ampak prav je, da jim na primeren način obrazložimo, kaj se je dogajalo in da mir ni samoumeven, da se je zanj treba boriti.«

KULTURNI PROGRAM

Prireditve v Parku herojev Črnuče so s kulturnim programom popestrili učenci Osnovne šole narodnega heroja Maksa Pečarja, Mešani pevski zbor KUD Svoboda Črnuče, pevska skupina Oktetek in Pihalni orkester Ljubljana.

Na prireditvi je bilo podeljeno srebrno priznanje učiteljici glasbene umetnosti na Osnovni šoli Dragomelj Jasni Medved, ki več let pripravlja učence za sodelovanje na proslavah ZB NOB Črnuče.

Dan pred tem je na slavnostni seji predsedstva Zveze združenj borcev za vrednote narodnoosvobodilnega boja Slovenije na predlog črnuškega združenja borcev zlato plaketo prejel praporščak Sulejman Čerimović.

Moderator prireditve Aleksander Kocić se je na koncu zahvalil sodelujočim za trud, čas, ustvarjalnost in pripravljenost za sodelovanje. Zahvalil se je Jožetu Plazarju, članu ZB NOB Črnuče, Alenki Velkavrh, pomočnici ravnateljice OŠ Narodnega heroja Maksa Pečarja, praporščakom in vsem, ki so kakorkoli sodelovali ter omogočili izvedbo proslave. Dragica Škrlep, Združenje NOB Črnuče

NADGORICA

SKUPAJ V NARAVO PO ODPADKE

Tim, Nejc, Matej, David, Andraž in Mark iz Nadgorice, učenci drugega, tretjega in četrtega razreda Osnovne šole narodnega heroja Maksa Pečarja, so že januarja spraševali, ali bomo tudi letos imeli čistilno akcijo. Lani so se tega projekta lotili prvič in so bili navdušeni, da lahko prispevajo k čisti okolici v domačem kraju. Dolgo pričakovan 5. april nas je pričakal v dežju. Kot za stavo je lilo ves dan. Na ta dan je bila načrtovana tudi krajevna akcija v organizaciji mladih gasilcev, a je bila zaradi dežja odpovedana. Tudi naši fantje so jo predstavili za en teden.

Dvanajstega aprila je bil čudovit, sončen, topel dan. Na zbirnem mestu ob 10. uri so bili vsi točni, v rumenih odsevnih brezrokavnikih in delovnih rokavicah. Začel se je lov na najbolj zanimiv odpadke. Tominškova ulica, kjer so začeli, je bila sorazmerno čista, vse do mesta, kjer se sreča z Zasavsko cesto. Travniki so bili, kot običajno, polni pločevink, polivinilastih vrečk, plastenk in embalaže raznih prigrizkov. Mesto, kjer se začenja pot v hrib, je spet presenetilo s paleto neverjetnih najdb.

FOTO MARIJANA LUBINIČ

Fantje so se čudili, zakaj ljudje odlagajo odpadke v grmovje namesto v svoje smetnjake. Ovene rože, ki so poleti očitno krasile balkone in okna, bi se veliko lepše razgradile v gozdu, če ne bi bile stlačene v plastične vrečke. Razen seveda, če tudi rože niso plastične. Da, prav take so se našle! Ampak pozor: najdba dneva je tokrat prekašala lansko avtomobilsko tablico. Fantje so iz grmovja privlekli torbo, v kateri sta bila povsem uničena prenosni računalnik in telefon. Našli so tudi dva para sorazmerno novih čevljev, od katerih so se težko ločili, saj so bili »še čisto dobri«.

Znova se je nabralo za osem velikih vreč odpadkov, ki so jih starši odpeljali na zbirno mesto pred gasilskim domom. Krajanje, ki so opazili trud naših fantov, so jih nagradili s pohvalami, osvežilno pijačo in palačinkami.

Dan je bil nepozaben.

Marjana Lubinič

ZBILJSKO JEZERO

MEMORIAL MILAN MORGAN

Mednarodna 11. Črnuška regata, 2. Memorial Milan Morgan, je bila izpeljana v soboto, 31. maja, in nedeljo, 1. junija, na Zbiljskem jezeru. Prijavilo se je 20 tekmovalcev v kategoriji optimist in ena posadka kategorije Ilca 4. Vreme je bilo idealno za jadrnanje na Zbiljskem jezeru. Savskim elektrarnam Ljubljana se zahvaljujemo za visok vodostaj, ki je omogočil, da smo tekmovalstvo izpeljali. V soboto in nedeljo je bila jakost termičnega vzhodnega vetra od 3 do 4 vozle, včasih pa je zelo pojenjal. Le v nedeljo po 15. uri je zrasel na 8–10 vozlov, toda izvedeni so bili že vsi plovi.

Proga plova je potekala prvi dan okrog štirih boj v skupni dolžini 1300 metrov, drugi dan je bila proga okoli štirih boj okrog 1000 metrov, plovi so trajali od 35 do 50 minut. Pri Turističnem društvu Zbilje so nam priskočili na pomoč, kadar se je pri logistiki kaj zataknilo. Ker je jadrnanje šport, ki je odvisen od smeri in jakosti vetra, so jadranci med vsakim plovom iskali boljše razmere.

V soboto so opravili tri plove in dobili dva zmagovalca, kar pomeni, da je zaradi situacije lahko zmagal tisti, ki je imel več občutka za raznolik, spremenljiv veter. V nedeljo je bil Alessandro Ferluga spet dvakrat najboljši, tako kot v soboto. Po en plov sta zmagala Kolja Fabec in Nathan Manignone. Vsak je vzel svojo situacijo in izkoristil tisto, kar je nudila zbiljska gladina. Jadrnanje je bilo fer, saj ni bilo nobenega protesta, za katerega bi potrebovali dodatno sojenje. Vse so uredili jadranci med seboj na vodi. Dogodek je izvedlo društvo ŠD JK Kermar v okviru regat Jadrane zveze Slovenije, v sodelovanju s Turističnim društvom Zbilje ob podpori Mestne občine Ljubljana, urada za Slovence v zamejstvu in po svetu ter občine Medvode.

Zahvaljujemo se vsem naštetim podpornikom dogodka, predvsem pa zamejskim tržaškim jadrlnim klubom in njihovim trenerjem: J. K. Čupa AŠD, trener Matija Spinazzola, TPK Sirena, trener Robert Škarlevaj, Yacht Club Adriaco, trenerka Irene Calici, ki so mlade jadrnalce pripeljali na jezero v Zbilje. ŠD JK Kermar je prispeval šest jadrancev. Pokale in priznanja sta podeljevala ministrica za zunanje zadeve Tanja Fajon in predsednik TD Zbilje Matej Kovačič s pomočjo predsednika ŠD JK Kermar Boštjana Rupnika in moderatorja Zvonka Keržana ter direktorja KTV Medvode Iztoka Pipana.

Boštjan Rupnik, ŠD JK Kermar

FOTO IZTOK PIPAN

CENTER STAREJŠIH

Počitnice z medgeneracijskim druženjem

FOTO ARHIV CENTRA STAREJŠIH

V Centru starejših Črnuče, ki deluje pod okriljem Deosa, se vsak dan trudimo ustvarjati okolje, v katerem se stanovalci počutijo sprejete, varne in aktivne. Življenje v našem centru starejših ni le tiho minevanje dni – je preplet toplih odnosov, pristne človeške bližine in vsakodnevnih drobnih zmag. Vsak dan z velikim veseljem opažamo, koliko energije, ustvarjalnosti in sočutja imajo naši stanovalci – in kako z zaposlenimi

vsak dan znova ustvarjajo skupnost, ki ni le bivališče, temveč je tudi pravi dom.

AKTIVNO, DOSTOJANSTVENO IN VARNO STARANJE

Naše vodilo je še naprej preprosto: aktivno, dostojanstveno in varno staranje. Zato skrbimo, da ima vsak stanovalec možnost sodelovati v raznolikih dejavnostih – naj gre za gibanje, ustvarjanje,

glasbo, kuhanje, branje ali preprosto pogovor ob kavi.

S stanovalci smo praznovali veliko noč z ustvarjanjem dekoracij, barvanjem pirhov in blagoslovom jedi. Obiskali so nas pevci, prostovoljci, otroci in umetniki. Imeli smo velikonočni bazar, se smejali ob obisku Rdečih noskov, uživali v pesniških dopoldnevih. Povezovali in družili smo se tudi z lokalno skupnostjo in društvi. V kratkem načrtujemo tudi piknik za stanovalce. Še naprej spodbujamo in izvajamo vsakodnevne aktivnosti in terapije, ki so stanovalcem na voljo večkrat tedensko ter starejše še dodatno krepijo pri kognitivnih in fizičnih veščinah.

Veliko pozornosti namenjamo medgeneracijskemu povezovanju in dnevni aktivnosti: telovadbi, vrtu, glasbi, ustvarjanju ali preprostim pogovorom. Zato tudi letos načrtujemo poletno varstvo otrok v našem centru starejših in aktivno spodbujamo pevsko skupino stanovalk, ki se tedensko družijo ob petju narodnih pesmi.

PRAZNOVANJE STOTEGA ROJSTNEGA DNE

Črnučanka Magdalena Orehek, stanovalka doma za starejše, je svoj jubilej ob 100. obletnici rojstva praznovala v krogu sorodnikov, stanovalcev in zaposlenih v črnuškem centru starejših. Slavljeno sta obiskala tudi Gregor Kumer, predsednik četrtne skupnosti, in Rudi Vavpotič, predsednik združenja NOB Črnuče. Posebej je bila vesela rož, saj jih ima zelo rada.

JADRANKA VOUK-ŽELEZNIK

FOTO JADRANKA VOUK-ŽELEZNIK

CENTER STAREJŠIH

Stanovalcem in drugim starejšim iz lokalnega okolja smo na voljo ne le za pomoč in svetovanje, temveč tudi za spodbujanje in ohranjanje kakovostnega življenja v tretjem življenjskem obdobju. Poleg oskrbe, fizioterapije in delovne terapije ponujamo številne dodatne dejavnosti, ki krepijo socialne stike in ohranjajo veščine posameznikov. Starejšim so na voljo tudi različne aktivnosti, kot je *Aktivni dan*, ki ga izvajamo v sodelovanju z Zavodom Aktivna starost, prostovoljsko druženje, ustvarjalne delavnice, telovadba ter druge prostočasne dejavnosti. Poleg tega v sodelovanju z Junaki na domu stanovalcem in drugim starejšim omogočamo dodatne storitve,

kot so masaže, fizioterapija, klasična in medicinska pedikura ter druge prilagojene storitve, ki pomembno prispevajo h kakovosti življenja starejšega.

Zavedamo se, da staranje prinese tudi izzive, zato si želimo starejšim nuditi ne le varno okolje, temveč tudi možnost za kakovostno in aktivno staranje.

DOLGOTRAJNA OSKRBA

S tem v mislih se aktivno pripravljamo na uvedbo dolgotrajne oskrbe. S 1. decembrom je predviden začetek dolgotrajne oskrbe v domovih za starejše. S tem datumom se bodo spremenile tudi cene, ki jih plačujejo uporabniki storitev. Stanovalci bodo plačevali le nastanitev,

storitve pa bodo šle iz blagajne za dolgotrajno oskrbo. Višina cene nastanitve še ni znana, usmeritve ministrstva za solidarno prihodnost pa pričakujemo jeseni.

Še naprej si želimo biti dom, ki bo prilagojen novim usmeritvam, a bo hkrati ohranil najpomembnejše: osebni stik, spoštovanje do posameznika in ustvarjanje varnega okolja, v katerem je vsak stanovalec slišan in pomemben.

Zahvaljujem se vam za zaupanje in podporo ter vas vabim, da nas obiščete ali se nam morda celo pridružite kot prostovoljci.

Elena Šabec, direktorica DEOS Centra starejših Črnuče

DU PODGORICA – ŠENTJAKOB

V svetu računalniške preteklosti

FOTOGRAFIJA VANDA KOVAČ

Člani DU Podgorica – Šentjakob smo sredi maja obiskali Računalniški muzej v ljubljanski Šiški. Na pot smo se odpravili s kolesom do digitalnih spominov. Vodenje je bilo prilagojeno našim željam in potrebam. Predstavili so nam razvoj računalništva od začetkov do danes ter odgovarjali na številna vprašanja, ker smo tipkali nekoč, zdaj pa vrtimo pedale.

Naklonjeno nam je bilo tudi lepo vreme. Kolesarjenje smo končali z okrepčilom in druženjem v prijetnem okolju. Našega obiska in zanimanja za arhivsko ter sodobno računalniško

tehnologijo so bili veseli tudi v muzeju. S prijetnim zapisom so se nam po elektronski pošti iz muzeja oglasili dan po obisku.

Na sončno sredo, 14. maja, smo v Računalniškem muzeju gostili prijetno skupino upokojencev iz Društva upokojencev Podgorica – Šentjakob. Do muzeja so prišli s kolesom. V okviru izletniškega dne so si ogledali našo stalno razstavo. Ob strokovno vodenem ogledu gospe Vide so obiskovalci spoznali razvoj računalniške tehnologije, od zgodnjih mehanskih naprav do sodobnejših računalniških rešitev. Ogled ni bil

le informativen, ampak tudi čustveno obarvan – marsikdo izmed gostov je ob določenih eksponatih podoživel spomine na prve stike z računalnikom, bodisi v službi bodisi doma.

Po uradnem delu ogleda so si obiskovalci vzeli čas še za samostojni sprehod po razstavi, nato pa smo ob sproščenem klepetu izmenjali vtise in odgovarjali na njihova vprašanja o muzeju, njegovem nastanku ter uporabi umetne inteligence.

Veseli smo bili njihovega obiska in prijetnega druženja.

Vanda Kovač, DU Podgorica – Šentjakob
Andrej Levičnik, Računalniški muzej

HRANA NI ZA TJAVENDAN

Rekordnih 17.000 otrok in mladostnikov je zmanjšalo količine odpadne hrane

Enajsta sezona projekta *Hrana ni za tjavendan*, ki ga izvajata program Ekošola in podjetje Lidl Slovenija, je ponovno poskrbela za uspešno zmanjšanje količin odpadne hrane. Skupno je v sezoni 2024/25 sodelovalo 17.049 otrok iz 302 vrtcev, osnovnih in srednjih šol, kar je največ ustanov do zdaj. Ob podpori več kot 1400 mentorjev so z raznolikimi aktivnostmi količine odpadne hrane v povprečju zmanjšali za 30 odstotkov, najuspešnejši tudi za 85 odstotkov. Dve prvi, eno drugo in tri tretja mesta so osvojile šole iz osrednjeslovenske regije. Ob zaključku projekta so najuspešnejši prejeli priznanja za dosežke.

Projekt, ki poteka že 11 let, otroke, mladostnike,

učitelje in starše spodbuja k zavestnemu odnosu do hrane in ponuja rešitve za manj odpadne hrane.

»Projekt je od začetka eden od bolj priljubljenih v programu Ekošola. Vsako sezono se mu pridruži več vzgojno-izobraževalnih ustanov, kar nas izjemno veseli, saj to dokazuje, da se šole in vrtci vse bolj zavedajo izzivov, povezanih z odpadno hrano. Z našo pomočjo ustanove poskrbijo za izboljšave tako na izobraževalno-ozaveščevalni ravni kot v prehranskem procesu, od načrtovanja jedilnikov, nabave, vključevanja otrok v pripravo hrane do merjenja ter beleženja odpadne hrane. Tako sooblikujejo nove hranozavezne prakse, ki so lahko zgled tudi drugim organizacijam,« je povedal Gregor Cerar, naci-

onalni koordinator programa Ekošola.

Čeprav je projekt že lani požel neverjeten uspeh z najvišjo udeležbo do tedaj – v sezoni 2023/24 je v *Hrana ni za tjavendan* sodelovalo 293 vzgojno-izobraževalnih ustanov –, so letos zaznali novo rekordno udeležbo. K projektu sta se priključili kar 302 ustanovi s 17.049 otroki in mladostniki, ki so ob podpori več kot 1400 mentorjev v povprečju zmanjšali količine odpadne hrane za tretjino, najuspešnejši tudi za 85 odstotkov. Pri zmanjševanju količin odpadne hrane v okviru natečaja *Hranozavest* so bili v kategoriji *druga in tretja triada* OŠ najuspešnejši na OŠ Louisa Adamiča Grosuplje, PŠ Kopanj, tretje mesto pa so osvojili učenci

iz OŠ Toneta Okrogarja iz Zagorja ob Savi. Med *srednjimi šolami in fakultetami* je srebro osvojila Srednja zdravstvena šola Ljubljana, bron pa Strokovni izobraževalni center Ljubljana. Najuspešnejši v omenjeni kategoriji so bili na celjski Srednji šoli za storitvene dejavnosti in logistiko. V kategoriji *šole s prilagojenim programom* so tretje mesto zasedli na OŠ Brinje Grosuplje, zlato pa so prejeli na OŠ 27. julija Kamnik. Na Gradu Fužine so zmagovalci, drugo in tretjeuvrščeni za svoj trud in doprinos k boljšemu svetu prejeli nagrade in priznanja. V kategoriji *vrtci in prva triada osnovnih šol* so prvo mesto prejeli Kranjski vrtci – enota Biba.

Barbara Gašperlin, Ekošola

ODPADNO JEDILNO OLJE

Odnesite ga na posebno zbirno mesto

Odpadno jedilno olje je kuhinjski odpadki, ki nastaja v vsakem gospodinjstvu pri kuhanju, zlasti veliko ga je pri cvrtju. Veste, kako z odpadnim jedilnim oljem pravilno ravnamo?

Najpomembneje je, da ga ne zlivamo v kuhinjske odtoke, straniščne školjke ali v naravo, saj lahko povzroči zamašitev cevi in onesnaženje vodnih virov ter tako škodi okolju. Prav tako ga ne odlagamo v zabojnike za mešane komunalne odpadke, v biološke odpadke ali na kompost. Odpadno jedilno olje namreč uvrščamo med posebne vrste odpadkov, zato ga je treba zbirati ločeno.

Kako torej pravilno ravnamo z odpadnim jedilnim oljem? Počakamo, da se ohladi, in nato hladnega zlijemo v plastično ali stekleno posodo. Poleg odpadnega jedilnega olja lahko v zbirne točke oddate tudi svinjsko mast, margarino, maslo, pokvarjeno jedilno olje in olje s pretečenim rokom uporabe. K odpadnemu jedilnemu olju

ne smemo dodajati motornih olj. Uporabimo lahko steklenice, kozarce za vlaganje, plastenke ali kakšne druge posode s pokrovom.

ZBIRAJO GA V DRUŽBI KOTO

Prebivalci občine Ljubljana lahko odpadno jedilno olje odnesejo v družbo Koto, kjer ga sprejemajo na posebej označeni zbirni točki na njihovi lokaciji Ljubljana Zalog (Agrokombinatska cesta 80) pri varnostniku. V družbi Koto namreč poleg manjših količin odpadnega olja iz gospodinjstev zbirajo in predelujejo večje količine odpadnih jedilnih olj in maslačob, ki nastajajo v gostinski dejavnosti, vzgojno-izobraževalnih in zdravstvenih zavodih ter drugih storitvenih dejavnostih.

Odpadno jedilno olje je v zadnjih letih ena od najpomembnejših surovin za proizvodnjo biogoriv – biodizla. Po evropski direktivi ga morajo vse države članice primešati dizlu, ki ga prodajo

jajo na bencinskih črpalkah, do največ sedem odstotkov. Z njegovo predelavo v biodizel zmanjšujemo odvisnost od fosilnih goriv in prispevamo k zmanjšanju izpustov toplogrednih plinov.

Zato v družbi Koto pozivajo, da odpadnega jedilnega olja ne zlivate v odtoke ali

naravo, ampak ga prinesete k njim. Tako vsi skupaj prispevamo k varnemu in čistejšemu okolju ter varni in čisti prihodnosti. Posebej nevarno je onesnaženje podtalnice, saj lahko en liter odpadnega olja onesnaži kar milijon litrov pitne vode.

Koto d. o. o., www.koto.si

EVROPSKI METEOROLOŠKI SATELIT

METEOSAT TRETJE GENERACIJE JE POSTAL PRIMARNI OPERATIVNI SATELIT

Od 12. junija je evropski meteorološki satelit Meteosat tretje generacije primarni operativni satelit. Na agenciji za okolje sprejemajo, obdelujejo, vključujejo v vremenske napovedi in prikazujejo podatke evropskega meteorološkega satelita Meteosat tretje generacije (MTG). Satelitski podatki MTG so pomembni za strokovne službe, kot so meteorološka in hidrološka prognoza, letalska meteorologija, agrometeorologija, kontrola podatkov, pa tudi za splošno javnost za spremljanje trenutne oblačnosti, posebno ob prehodnih front in močnih nevihtah. Satelit Meteosat tretje generacije je v lasti 30 držav članic EUMETSAT, tudi Slovenije.

Vir: ARSO

Meteorološki satelit Meteosat tretje generacije v geostacionarni orbiti 36.000 kilometrov nad Zemljo FOTO EUMETSAT

POTRES V LJUBLJANI

Sodni dan pred 130 leti

Potres, ki je pred 130 leti prestrašil, porušil in spremenil Ljubljano, je očividec Janez Robida opisal v knjižici *Grozni dnevi potresa v Ljubljani*. Velikonočni potres je nastal 14. aprila 1895 ob 23.17 po lokalnem času.

Po hudi zimi leta 1895 je v Ljubljani sledila deževna pomlad. Vreme med velikonočnimi prazniki je bilo spremenljivo: v petek je bila skoraj poletna vročina, v soboto je močno deževalo. Velikonočna nedelja je bila spet sončna. Ljubljancani so napolnili parke in promenade ter se zvečer zgodaj, kot po navadi, odpravili spat. Tiho je bilo v mestu, veliko zvezda bleščalo je na podnebnju, veličastno se je prizibal mesec izza gora in razsvetljeval krasno okolico. Bila je prava pomladanska noč. Po ulicah vse tiho in mirno, na nobenem oknu ni bilo videti skoraj luči, vse se je že podalo k potrebnemu počitku.

Naenkrat začuje se, ob 11. uri 17 minut, brez vsakega prejšnjega znamenja od Iga sem proti Ljubljani, južno od Ljubljane, grozo obujajoče podzemeljsko bučanje in gromenje. Z nepopisljivo

hitrostjo bilo je že v mestu, vedno groznejše postajajoče zazibalo je zemljo pod nogami. Silovit sunek – strah budečih nepopisen, lasje so se jim ježili, vsa kri izginila jim je iz lica –, potem pa se je začelo tresti s tako grozovito silo, da so pričela pokati zidovja in strehe, raz katere so se usula opeka in razrušeni dimniki kakor toča na ceste in ulice, kjer so se razbila na tlaku v tisoč in tisoč koscev.

Strehe so pokale in ječale mej rastočim tresenjem, sunek za sunkom – človek bi lahko od groze zblaznil. Okna in hišna vrata so se odpirala, krik in tarnanje na vseh straneh. Ljudje večinoma neopravljeni prihrume na ulice; tu vidiš človeka v spodnej obleki, ki je v hitrosti pograbil preprogo ter se ovil ž njo, tam zbegano mater, ki kakor blazna drvi na cesto, držeč divjega nežnega otročiča povitega v blazine in odejo, tam zopet tresočega se starčka, ki zavil v spalno suknjo, oprt na svojo palico hiti kolikor mogoče na ulico. Bilo je grozno, kakor da bi se bližal sodni dan.

Žarišče je nastalo v globini 16 kilometrov, njegova

navorna magnituda je bila 5,8. Največjo intenzivnost, VIII–IX EMS-98, je dosegel na območju mesta Ljubljana, Ljubljanskega barja ter do Vodic na severu, to je v Ljubljani, Dravljah, Utiku in Vodicah. Potres je zajel veliko območje s polmerom približno 350 kilometrov, kar predstavlja približno 385.000 kvadratnih kilometrov. Naslednje jutro se je pokazalo razdejanje: od 1373 zgradb, kolikor jih je bilo takrat v Ljubljani, je bilo 145 (11 odstotkov) tako poškodovanih, da jih je bilo treba porušiti. Marsikje so v stenah zazijale velike razpoke in zaradi skoraj nenehnega tresenja tal bivanje v teh objektih ni bilo varno.

ČUTILI SO GA NA DUNAJU, V SPLITU IN FIRENCAH

Zelo hudo poškodovana je bila deželna bolnišnica, pa tudi številne cerkve, šole, muzeji in druge javne zgradbe. Ljubljana je imela okoli 31.000 prebivalcev. Od skupno 1373 hiš je bilo 589 pritličnih, 437 enonadstropnih, 264 dvonadstropnih, 77 trinadstropnih in šest štirinadstropnih. Največje poškodbe na stavbah so nastale na območju od Iga do Vodic. Manjše poškodbe

so nastale v polmeru okoli 50 kilometrov okrog nadžarišča. Moč potresa ponazarjajo tudi podatki, da so ga čutili prebivalci Dunaja, Splita ter v italijanskih mestih Assisi, Firenze in Alessandria.

Glavnemu potresu je v naslednjih desetih dneh sledilo več kot 100 popotresov, ki so prebivalce še bolj zbegali. V potresu je umrlo 21 ljudi, od tega trije v središču mesta. Smrtne poškodbe so večinoma povzročili odpadli deli dimnikov in strešnikov, nekatere pa so zasuli podrti stropi. Nekaj ljudi je umrlo med reševanjem. Potres je povzročil ogromno gmotno škodo, ki je bila ocenjena na približno sedem milijonov goldinarjev.

Posledice niso imele le negativnih učinkov, saj se je v Ljubljani po potresu marsikaj spremenilo na bolje. Ob ideji o urbanistični in arhitekturni obnovi Ljubljane je bila izvedena tudi raziskava o gradbeno-tehničnih normativih, ki je pripeljala do prvih smernic za potresno varno gradnjo. Že dve leti po potresu je v kletnih prostorih višje realke na Vegovi ulici v Ljubljani začela delovati prva potresna opazovalnica v avstro-ogrski monarhiji.

Vir: Arso in NUK

SIMULACIJA ODZIVANJA NA POTRES NA 24 LOKACIJAH

»Slovenija leži na potresnem območju in samo vprašanje časa je, kdaj jo bo znova prizadel rušilni potres,« je prepričan poveljnik civilne zaščite Srečko Šestan. »Še zmeraj imamo na potresnem območju osme stopnje po evropski potresni lestvici več kot milijon prebivalcev, kar pomeni, da zajema celotno osrednjo Slovenijo. To je tudi Ljubljana in na tem območju je kar veliko potresno neustreznih ali neodpornih stavb.« Ob praznovanju tridesetletnice delovanja je Gasilska zveza Ljubljana (GZL) 30. in 31. maja pripravila obsežno, 30-urno vajo zaščite in reševanja 30 let GZL – *Ukrepanje ob potresu*. Vaja je potekala na 24 lokacijah po širšem območju Mestne občine Ljubljana in je bila zasnovana kot neprekinjena simulacija odzivanja na posledice uničujočega potresa. S tem so simbolično povezali število let delovanja zveze s trajanjem dejavnosti na terenu.

DRŽAVNO TEKMOVANJE KAJ VEŠ O PROMETU?

ČUKI, KOLESARJI IN PROMETNA VARNOST

V soboto, 31. maja, je Osnovna šola n. h. Maksa Pečarja Črnuče gostila 31. državno šolsko kolesarsko tekmovanje *Kaj veš o prometu?*, ki je na enem mestu zbralo 47 najboljših mladih kolesarjev iz 37 osnovnih šol iz vse Slovenije – zmagovalcev regijskih tekmovanj.

SLAVNOSTNO ODPRTJE Z GLASBENIM NAVDIHOM

Dogodek se je začel z uradnim odprtjem v športni dvorani šole, kjer so udeležence in obiskovalce pozdravili podpravnateljica Alenka Velkavrh, podžupan Mestne občine Ljubljana Dejan Crnek ter direktorica agencije za prometno varnost Simona Felser. Slednja je v govoru poudarila pomen prometne vzgoje in vztrajnega dela mentorjev ter otrok za večjo varnost v cestnem prometu.

Otvoritveni program je bil obogaten z nastopom glasbene skupine Čuki, ki so v posebnem trenutku zapeli gospe Alenki Velkavrh, dolgoletni promotorici prometne varnosti, v znak zahvale za njeno neprecenljivo delo. Pridružil se jim je tudi mladinski pevski zbor šole, ki je s pevskim nastopom dodatno obogatil slovesnost, ob tem pa so navzoče razveselili še recitatorji s prometnimi recitacijami.

TRI PREIZKUŠNJE, EN CILJ: ZNANJE, SPRETNOST IN VARNOST

Tekmovalci so svoje znanje in spretnosti dokazovali v treh disciplinah: teoretičnem testu prometnih predpisov, vožnji po spretnostnem poligonu ter praktični vožnji v pravem prometu. Zmagovalec tekmovanja je Tine Širca z OŠ Toneta Tomšiča Knežak, drugo mesto je osvojil David Kuhar z OŠ Šmartno v Tuhinju, tretje pa Tjaž Dolžan z OŠ Gorje. Tine je za nagrado prejel gorsko kolo, preostala dva finalista pa vrednostni bon za kolesarsko trgovino. Ekipa Osnovne šole n. h. Maksa Pečarja je med 37 sodelujočimi šolami dosegla odlično sedmo mesto. Vsi tekmovalci in njihovi mentorji so prejeli priznanja in praktična darila.

Dogodek ni bil namenjen zgolj tekmovanju, temveč tudi ozaveščanju in izobraževanju. Udeleženci, spremljevalci in obiskovalci so se lahko udeležili številnih prometno-kolesarskih delavnic, ki so potekale ob prireditvenem prostoru. Policija je predstavila svojo kolesarsko enoto, motorno enoto ter merilnik hitrosti za e-skiroje, sodelovali so tudi reševalec na motorju iz UKC Ljubljana, Mestno redarstvo MOL, podjetje Velo z možnostjo testiranja koles ter podjetje Sinter s prikazom pomena zavor. Posebna atrakcija je bil simulator vožnje na e-skiroju, ki ga je omogočila Zavarovalnica Triglav.

Državno tekmovanje *Kaj veš o prometu?* že več kot 55 let pomembno prispeva k prometni vzgoji otrok in mladostnikov ter krepitvi trajnostne mobilnosti. Tudi tokratni dogodek je dokaz, da se z zavzetostjo vseh sodelujočih lahko ustvarja varnejše prometno okolje za vse.

Klavdija Operčkal

TENIS KLUB OLIMPIJA

DOBRODOŠLI V ZMAJEVO GNEZDO

V Črnučah, natančneje v čudovitem Športnem parku Ludus, že peto leto gostuje Tenis klub Olimpija. Lepo smo se udomačili v vašem prelepem kraju na obrobju mesta, kjer organiziramo vse programe:

- teniška šola in tekmovalni program za otroke od 4. do 20. leta,
- teniška šola za odrasle (celoletni program) – deset skupin redno trenira v večernih terminih,
- individualni programi – večinoma v dopoldanskem času,
- počitniški program za otroke od 4. do 15. leta.

Naj vas povabimo na počitniški program:

Zadnje dni nas sonce že lepo crklja in kliče poletje. Čakamo počitnice in proste dni ... Vemo tudi, da potrebujete in iščete kakšen teden dejavnosti za vašega otroka. Če ste razmišljali, da bi bilo za otroka najbolje, da združi tenis, smeh, razigranost in naravo, smo gotovo najboljša možnost. S srčnim pristopom bomo za vašega otroka skrbeli ves dan, pazili na njegova krila in mu krepili samozavest. Veliko bo tenisa in vsega drugega.

Prijavite se lahko po e-pošti tkolimpija@siol.net ali s prijavnico na spletni strani www.tenisklubolimpija.si. Za več informacij pokličite Alenko na 041 606 015.

Alenka Matko Juvančič

SVETOVNI DAN VODA

DOBILI SMO PRVO VSESLOVENSKO KARTO PITNIKOV

Svetovni dan voda je bil tokrat posvečen pospeševanju sprememb za zagotovitev dostopa do pitne vode in sanitarno ureditev za vse ljudi na svetu. Dostopnost je tudi stvar informiranja. V Sloveniji je v večini primerov pitna voda visokokakovostna, marsikdo, predvsem tuji obiskovalci, pa še vedno raje poseže po plastenkah. Zato so se Ekologi brez meja odločili za kartiranje vseh lokacij v Sloveniji, na katerih je omogočen dostop do pitne vode v obliki javne infrastrukture ali urejenih naravnih virov.

Na osrednjem slovenskem portalu za spodbujanje ponovne uporabe *Manj je več* je objavljena nova karta s 567 pitniki.

Podatke so zbrali iz raznolikih, toda v večini primerov nepopolnih virov. Posameznike zato vabijo k aktivnemu državljanstvu in brezplačnemu vnosu dodatnih lokacij in popravkov.

Z objavo informacij si prizadevajo za manjšo porabo embalirane vode, ki je večinoma slabše kakovosti, saj vsebuje mikroplastiko in druge kemikalije, ki prehajajo vanjo prek embalaže, izdelane iz fosilnih goriv. Z manjšo porabo plastenk, ki brez kavcijskega sistema prepogosto zaidejo tudi v naše okolje, se zmanjšuje tudi onesnaženost voda, so poudarili Ekologi brez meja.

Katja Sreš

LITHOTAG

SLOVENSKA RAZISKOVALKA DO NAGRADE ZA MLADE IZUMITELJE

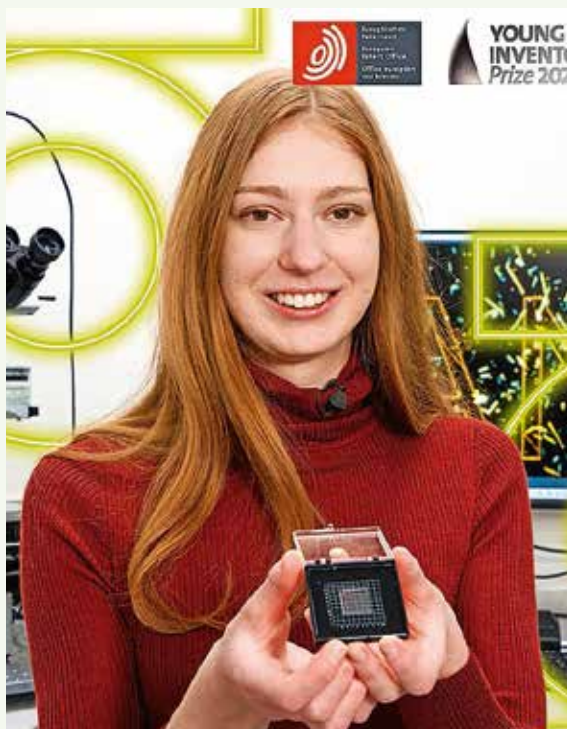
Slovenska raziskovalka Teja Potočnik, ki je prek svojega britanskega startupa Nanomation razvila rešitev za optimiziranje izdelave čipov, je ena od desetih inovatorjev, ki jim bo evropski patentni urad (EPO) 18. junija v Reykjaviku na Islandiji, v konkurenci 450 prijavljenih kandidatov, podelil nagrado za mlade izumitelje (*Young Inventors Prize*).

Teja Potočnik je s sodelavci v okviru zagonskega podjetja Nanomation, ki ga je ustanovila med doktorskim študijem na Univerzi Cambridge, razvila avtomatizirano programsko platformo, ki večja natančnost pri izdelavi polprevodniških čipov na podlagi nanomaterialov.

Rešitev LithoTag, za katero je zaslužna Teja Potočnik z ekipo, pomaga to težavo odpraviti z vdolavo edinstvenih markerjev na polprevodniške čipe in s tem omogoča učinkovito integracijo novih materialov. Ta programska oprema tako utira pot do hitrejših in energetsko učinkovitejših naprav, so navedli pri EPO. Izum pomaga premostiti vrzel med raziskovalnimi preboji in industrijsko uporabo.

Napredne polprevodniške tehnologije bi lahko omogočile hitrejšje, manjše in energetsko učinkovitejše izdelke, kot so napredni slikovni senzorji ali kvantne naprave.

Vir: EPO

PREDSTAVITEV KNJIGE

DEKLICE BREZ GNEZDA

Avtorica knjige *Deklice brez gnezda*: v iskanju poti do odraslih otrok je že tri desetletja naša sokrajanka. Mnogi knjigo poznate, avtorico pa ste lahko spoznali, če ste poslušali podkast revije *Onaplus* ali gledali velikonočno oddajo *Ah, ta leta!* na prvem programu TV SLO.

Srčna osebna zgodba Danice Vidmar nas vodi prek njene mladosti, odrasle dobe, preizkušenj in iskanja do odpiranja sebe ter biserov, ki so se v njej ves čas skrivali, vendar jih ni zmogla zagledati v vsej svoji čudoviti duši in bivanju. Le kako bi jih! Najprej je morala zaceliti globoke rane neljubljenosti,

spregledanosti, odtujenosti od svojega bistva in edinstvene poti. Velika motivacija pri tem sta bili njeni odrasli hčeri, saj si je z njima želela graditi pristnejši in boljši odnos, ki ga prej ni zmogla.

Zelo zahtevno in težko, a konec koncev tudi lepo pot si je zadala avtorica, ki s svojo zgodbo opogumlja slehernega izmed nas, naj še bolj prisluhne sebi, stopi v svojo notranjost in najde svojo pot ter mir in

ga potem (šele potem je to mogoče) deli z izbranimi drugimi. Osebna zgodba avtorice naj sreča veliko bralcev, kajti napisana je navdihujoče. Ob pogumu, ki ga vsi, v teh časih še toliko bolj, potrebujemo, gotovo ne bo ostala brez odziva pri bralcih. Je topla in iskrena pripoved, za katero je uvodno besedo napisala žal pokojna Manca Košir. Knjigo si lahko izposodite v Knjižnici Črnuče, naročite pri založbi Primus ali na spletni strani vitalni-coaching.si.

Uredništvo

TRUBARJEV DAN

IZ DOMOZNANSKE KAMRE

Osmega junija smo zaznamovali dan Primoža Trubarja. Rojen je bil namreč junija 1508 ali 1509 na Rašici pri Velikih Laščah oziroma v neposredni bližini vasi. Kraja in datuma rojstva ni mogoče zagotovo določiti, ker krstnih matičnih knjig takrat še niso poznali.

Trubar velja za eno od osrednjih osebnosti slovenske kulture in tudi siceršnje zgodovine. Kot duhovnik je služboval na Slovenskem in v Nemčiji. Kot zagovornik nauka Martina Lutra je širil protestantsko vero in po idejah reformatorjev, da naj bodo verske knjige v ljudskem jeziku, začel pisati slovenske knjige. Med prvimi sta bila *Katekizem* in *Abecednik*. Zato se Primožu Trubarju poklanjamo ne le kot zgodovinski osebnosti, temveč tudi kot trajni priči, da Slovenci znamo stati pokončno, kadar vemo, kdo smo in kam gremo.

Umrli je 28. junija 1586 v Tübingenu. Za osvežitev spomina: pobudo za državni praznik je leta 2008, ob praznovanju 500. obletnice Trubarjevega rojstva, dal preminuli tržaški pisatelj Boris Pahor. Odločitev o državnem prazniku je bila sprejeta leta 2010. Naj živi slovenska beseda. Naj živi slovenska kultura.

Uredništvo

MLADOSTNI UTRINKI

NEPOZABNI DAN NA OŠ DRAGOMELJ

FOTOGRAFIJE OŠ DRAGOMELJ

Osnovna šola Dragomelj je 24. maja zaživila v pisanih barvah veselja, ustvarjalnosti in skupnosti. Na tradicionalni prireditvi *Mladostni utrinki* so se učenci, starši in številni obiskovalci preizkusili v raznovrstnih športnih dejavnostih, miselnih delavnicah, naravoslovnih poskusih, peki palačink ter drugih zanimivih dejavnostih.

Dogodek so popestrili tudi gasilci, policisti in predstavniki za ravnanje z nevarnimi odpadki, ki so pripravili poučne in interaktivne vsebine. Obiskovalcem so na zabaven način približali pomembne teme, kot so varnost, zaščita okolja in pomen skupnostnega delovanja.

Za dobro počutje je bilo ves čas poskrbljeno. Nihče ni ostal lačen ali žejen, na voljo je bil tudi srečelov ter žrebanje za posebne nagrade: vožnjo z lesenim Fordom T ter podpisani plakat in dres Tadeja Pogačarja.

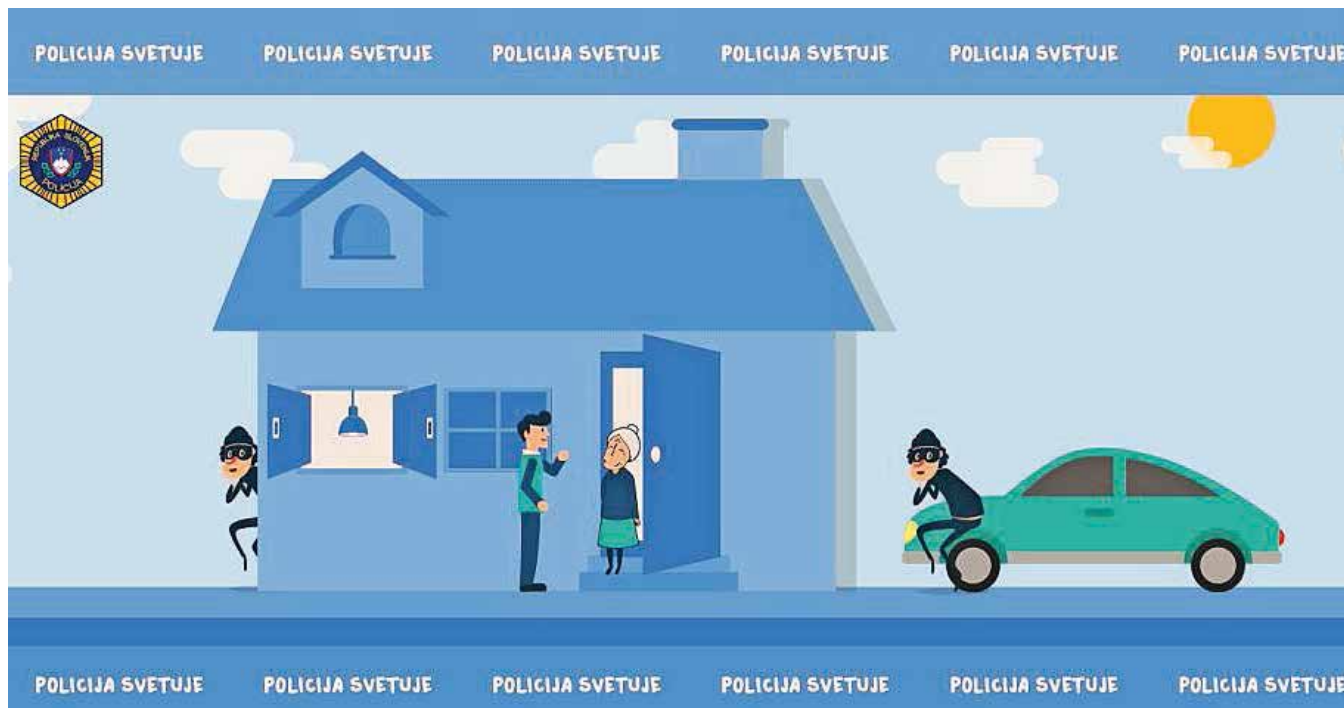
Zbrana sredstva bodo namenjena šolskemu skladu, predvsem za nakup dolgo pričakovanega prireditvenega odra, ki si ga tako učenci kot zaposleni že vrsto let želimo. Vodstvo šole in zaposleni se iskreno zahvaljujemo obiskovalcem in zunanjim sodelavcem, ki so s svojim prispevkom pomagali ustvariti čaroben dan, ki nam bo še dolgo ostal v najlepšem spominu.

Ana Kveder Dvoršak

POLICIJSKO POROČILO

Žrtve so predvsem starejši

Vse več je drznih tatvin v stanovanjskih hišah, žrtve pa so običajno starejši, opozarjajo na bežigraske policiji. V letošnjih petih mesecih so na območju črnuške četrtne skupnosti (Policijski okoliš Črnuče in zaselki Nadgorica, Podgorica, Ježa, Šentjakob) obravnavali:

- 98 kaznivih dejanj, pri katerih izstopajo premoženjski delikti, predvsem 26 kaznivih dejanj velike tatvine in 23 kaznivih dejanj tatvine,
- 9 prekrškov zoper javni red in mir,
- 205 kršitev cestnoprometnih predpisov, pri čemer izstopajo prekoračitve hitrosti (kar 108),
- 15 prometnih nesreč, od tega 5 z lažjo telesno poškodbo, preostalih 10 pa z materialno škodo.

Na območju ČS Črnuče policisti niso obravnavali zahtevnejših primerov. Morda je treba omeniti požar na ostrejšu nekdanjega gostinskega lokala Nec v spodnjih Črnučah, v neposredni bližini Športnega parka Ludus. Kriminalistična preiskava glede vzroka še poteka.

Vsemu navkljub policisti opozarjamo državljane na aktualno problematiko drznih tatvin in vlomov v stanovanjske hiše, s katerimi se soočamo na območju celotne PU Ljubljana in širše po Sloveniji.

Gre za drzne tatvine, predvsem iz stanovanjskih hiš, ko se storilci predstavljajo za delavce raznih podjetij, kot denimo mobilnih operaterjev, vodovodarjev ali energetike, plinarne ipd. Oškodovance zamotijo z različnimi zvijačami, da jim gredo pokazati nekaj v okolici hiše, kjer naj bi bilo treba izvesti neka dela, medtem pa ostali storilci neopaženo vstopijo v hišo ter odnesejo predvsem denar ali zlatnino. Tarča drznih

tatov so predvsem starejši ljudje na odročnih krajih. Nepripravili zvečine delujejo v skupini, predvsem v dopoldanskem času. Torej, bodite pozorni na sumljiva vozila in osebe v okolici svojega doma ter nas o tem pokličite na telefonsko številko 113. Do prihoda policistov ne hodite tam, kjer so se gibali tatovi, in ne premikajte predmetov, s katerimi so bili ti v stiku.

Jure Rejec, vodja policijskega okoliša, PP Bežigrad

NASVETI

- Vedno zaklepajte vrata, zapirajte okna in doma ne hranite večjih vsot denarja.
- Neznancev ne spuščajte v svoj dom.
- Pogovor z njimi opravite na varni razdalji (skozi okno, z balkona ipd.).
- V pogovorih s sumljivimi osebami vzbudite prepričanje, da niste sami doma.
- Na pojav takšnih oseb opozorite sosede.
- Ko vas ni doma, imejte v hiši oziroma stanovanju prižgano luč (račun za elektriko je zanemarljiv v primerjavi s škodo, ki vam jo povzročijo tatovi) ali se dogovorite s sosedi, naj bodo pozorni tudi na vaš dom.
- Zdaj, pred dopusti, vlomilci prežijo tudi na nepredvidne voznike, ki v avtomobilih, vsem na oči, puščajo različne predmete: »Samo v vrtec sem skočila ... in pustila torbico na prednjem sedelu ...«

Naj se to ne pripeti tudi vam. Dosledno varujte svojo lastnino!

DAN ODPRTIH VRAT GASILCEV

Ne le intervencijsko, temveč tudi preventivno delovanje

Črnuški gasilci smo 24. maja pripravili tradicionalni dan odprtih vrat za krajanje. Predstavili smo opremo, vozila ter delo v službi varnosti in pomoči skupnosti. Na dogodek smo povabili tudi predstavnike drugih služb sistema zaščite in reševanja, ki so krajanom v primeru neposredne nevarnosti ali nesreče dostopni na številki 112.

FOTOGRAFIJE ŽARKO HOJNIK

Enajstega aprila smo bili obveščeni o požaru v naravi. Locirali smo ga na strmem pobočju nad ulico Pod v Hrastovec. Tam smo pogasili požar, ki je zajel približno hektar površine.

Naše delo ni le intervencijsko – pomembno se nam zdi tudi preventivno delovanje. Nesreče je najlažje preprečiti, še preden se zgodijo. Zato krajanom svetujemo:

- Ob zaključku kurilne sezone je pravi čas za strokovni pregled kurilnih naprav in pripravo na naslednjo sezono. V pretekli kurilni sezoni smo namreč kar dvakrat posredovali ob dimniških požarih.
- Poletje pogosto prinaša vremenske nevšečnosti, neurje z vetrom, točo in prehode hladnih front, pa tudi sušna obdobja, ki večajo nevarnost požarov v naravi. Zato pozivamo krajanje k samozaščitnemu ravnanju:
 - redno pregledujte strehe in čistite odtoke ob domovih,
 - v obdobjih dolgotrajne suše ne kurite na prostem.

S skupnimi močmi lahko povečamo varnost v naši skupnosti. Z gasilskim pozdravom: Na pomoč!

Martin Kotnik, PGD Črnuče

V prvi polovici leta smo gasilci PGD Črnuče posredovali na sedmih intervencijah. Štiri od teh so bile na območju našega požarnega okoliša, pri treh smo nudili pomoč na drugih lokacijah v okviru javne gasilske službe MOL.

Na našem območju smo intervenirali pri:

- dimniškem požaru v stanovanjski hiši,
- požaru v kuhinji stanovanjskega objekta,
- požaru poslovnega objekta,
- požaru v naravi.

Četrtega aprila smo bili obveščeni o požaru v poslovnem objektu v spodnjih Črnučah. Ob našem prihodu na kraj dogodka je bilo ugotovljeno, da je ogenj že zajel ostrežje objekta in je razvit v polno intenzivnostjo. S kolegi iz Gasilske brigade Ljubljana in PGD Ježica smo požar pogasili.

FLORJANOVA MAŠA

V nedeljo, 4. maja, smo se gasilci zbrali v župnijski cerkvi sv. Jakoba ob Savi v čast našemu zavetniku svetemu Florjanu. Pri slovesnosti Florjanove maše smo sodelovali člani PGD Podgorica - Šentjakob, PGD Pšata - Dragomelj in PIGD Belinka.

Sveto mašo je daroval domači župnik, ki je v pridigi izpostavil vrednote gasilcev: pomoč sočloveku, požrtvovalnost, prostovoljstvo, srčnost in oblikovanje močne skupnosti. Zahvalil se je tudi za naše dosedanje delovanje in posredovanje. Vse to so s prisotnostjo potrdili tudi številni farani. Na koncu svete maše je sledil blagoslov vseh gasilcev in gasilskih vozil ter opreme ob zvoku gasilskih siren.

Po končanem obredu smo se gasilci in farani zbrali na župnijskem dvorišču, kjer je sledila pogostitev. Dan smo nadaljevali z varovanjem trase dobrodelnega teka *Wings for Life*, ki vsako leto poteka skozi naše kraje.

Urša Močnik

PISNO SVETNIŠKO VPRAŠANJE

ZMANJŠANJE HITROSTI NA DUNAJSKI CESTI V ČRNUČAH

Zaradi peticije, v kateri se je tisoč podpisnikov sklicevalo na varnost in praktičnost, so na Dunajski cesti v Črnučah aprila zmanjšali omejitev hitrosti s 50 na 40 kilometrov na uro. Zasledili smo novo peticijo, s približno 700 podpisi, s katero pozivajo občino, naj se omejitev vrne na prejšnjih 50 kilometrov na uro. Mestna občina Ljubljana je pred kratkim s postavitvijo prometnih znakov in označb na cestišču spremenila hitrost vožnje na odseku Dunajske ceste od Črnuškega mostu do križišča s Štajersko cesto s 50 na 40 km/h na pobudo Mateja Praprotnika in mimo Četrtnega sveta Črnuče, ki pri tem ni sodeloval. Matej Praprotnik, ki ga nekateri imenujejo kar kolesarski župan, je na svojo pobudo začel zbirati podpise za spremembo hitrosti na Dunajski cesti v Črnučah, od mostu čez Savo do Štajerske ceste, v dolžini približno dveh kilometrov, in po nekaterih informacijah naj bi zbral približno 700 podpisov občanov.

Promet na tem odseku, predvsem ob prometnih konicah, je resda zelo gost, kar samo po sebi omejuje hitrost vožnje. Ta odsek uporabljajo tudi dnevni migranti, ki se vozijo v Ljubljano iz bližnjih občin na delo.

Ali je 700 podpisov dovolj za takšno spremembo, če vemo, da v Črnučah živi približno 12.000 prebivalcev? Ne verjamem, da obstaja normativ, ki določa, kakšen odstotek prebivalstva mora stati za pobudo za spremembo. Ali pač?

Veliko občanov je z ogorčenjem sprejelo tak ukrep in mu odločno nasprotujejo. Zato so kot povračilni ukrep začeli zbirati podpise za peticijo *Ohranitev hitrostne omejitve na*

Dunajski cesti v Črnučah za povrnitev v prejšnje stanje, ki jo je podpisalo že več kot 400 občanov. Kot je izjavil župan, vsaj tako je bilo objavljeno v nekaterih medijih, se o tem ne bo več razpravljalo, ker po njegovem sprememba temelji na tehtnih argumentih. Podlaga naj bi bil dokument iz leta 2017 *Celostna prometna strategija MOL*, ki vsebinsko načrtuje in ureja promet v Ljubljani. Od občanov so bili predlagani nekateri ukrepi in rešitve, ki bi umirili hitrosti in s tem omogočili varnejšo ter ustreznejšo prometno situacijo. Na primer: grbine na prehodih za pešce, prikazovalniki hitrosti, prisotnost policije oziroma redarstva.

Verjamem, da je v Ljubljani še veliko podobnih cest, na katerih hitrost ni omejena na 40 km/h, temveč je 50 ali celo več. Na primer pred kratkim obnovljena Sneberska cesta, po kateri ravno tako poteka gost promet tovornjakov, avtobusov, osebnih vozil in kolesarjev. S tem, da na tej cesti ni ločene kolesarske steze, ampak kolesarji vozijo po cestišču in so zato še bolj ogroženi kot na Dunajski cesti.

Sprašujem, ali je v cestnoprometni strategiji iz leta 2017 načrtovana kolesarska povezava med Šentjakobom in Nadgorico, za katero se prebivalci s tega območja že dolgo zavzemamo, pa se nikamor ne premakne. Ravno tako se nič ne dogaja s kolesarsko povezavo med Trzinom in Ljubljano, za katero naj bi bila zagotovljena celo evropska sredstva.

Darinka Kovačič, SDS, svetnica Četrtna skupnosti Črnuče in mestna svetnica

ODGOVOR NA PISNO VPRAŠANJE MESTNE SVETNICE DARINKE KOVAČIČ

Mestna občina Ljubljana (MOL) je leta 2017 sprejela *Celostno prometno strategijo MOL* (CPS MOL), strateški dokument, ki predstavlja podlago za dolgoročno načrtovanje in urejanje trajnostnega prometa. V izdelavo CPS MOL so bile poleg meščanov in ključnih deležnikov vključene tudi četrtna skupnosti (ČS). ČS Črnuče je na podlagi tega septembra 2024 v okviru pobude MOL za izvedbo ukrepov *Evropskega tedna mobilnosti* izdelala akcijski načrt, strateški dokument za nadaljnjih pet let, v katerem so izpostavljene težave na področju prometa in predlagane učinkovite rešitve. V okviru tega je bilo predlagano tudi zmanjšanje omejitve hitrosti na 40 km/h na Dunajski cesti v Črnučah. Opravljena je bila anketa, v kateri je predlog podprla večina anketiranih prebivalcev Črnuč. Prav tako smo na MOL prejeli pobudo, ki jo je podpisalo skoraj 700 občanov. Njen pobudnik je bil kolesarski župan Matej Praprotnik, ki je peticijo na sestanku predstavil županu Zoranu Jankoviću. Ukrep smo podprli in pristopili k načrtovanju ureditve, rešitev pa je bila javnosti predstavljena na novinarskih konferencah in prek drugih komunikacijskih kanalov MOL.

Glavni razlog za podporo takšni ureditvi je povečanje prometne varnosti za pešce in kolesarje. Na zahodnem delu

odseka med Štajersko cesto in mostom čez Savo je pločnik ozek, kolesarji pa so vojeni na vozišču. Število ranljivejših udeležencev v cestnem prometu je v Črnučah veliko in manjša hitrost motornih vozil lahko vpliva na izboljšanje varnosti v prometu.

V MOL izvajajo številne ukrepe za izboljšanje varnosti in so zavezani cilju: *Vizija nič — nič prometnih nesreč*. Nerazumno se zdi, da se podpisniki druge peticije tako krčevito upirajo zmanjšanju omejitve hitrosti za 10 km/h, pri čemer je znano, da manjše hitrosti prispevajo k varnosti v prometu. V resoluciji o nacionalnem programu varnosti cestnega prometa je za obdobje od leta 2023 do 2030 navedeno, da je med glavnimi vzroki za nastanek prometnih nesreč s smrtnim izidom prav neprilagojena hitrost.

Zavedati se moramo, da se lahko pot ustavljanja pri hitrosti vožnje že samo 10 km/h nad omejitvijo (50 km/h) podaljša kar za 12 metrov, kar je lahko v naselju usodno. Zato je za doseganje večje varnosti v cestnem prometu pomembno, da v naseljih in na regionalnih cestah zmanjšamo povprečno hitrost. Z zmanjšanjem povprečne hitrosti za samo 1 km/h bi se število prometnih nesreč v naseljih zmanjšalo za štiri odstotke, zunaj teh pa za dva odstotka. Verjetnost smrti pešca ob trku pri hitrosti 50 km/h je kar ►

85-odstotna, pri hitrosti 30 km/h pa se verjetnost, da bo pešec zaradi trka umrl, zmanjša na manj kot 10 odstotkov. Hitrost je glavni dejavnik tveganja za najranljivejše skupine udeležencev (pešci, kolesarji, starejši in otroci), pomembna je tudi pri teži posledic za voznike in potnike v vozilih. Na avtocestah je hitrost pogosto povezana tudi s prekratko varnostno razdaljo med vozili. Najpreprostejši in najučinkovitejši ukrepi za izboljšanje varnosti so zmanjšanje omejitev hitrosti na največ 30 km/h z ustreznim preoblikovanjem cestne infrastrukture, ki bo fizično onemogočala hitrejšo vožnjo, še bolj pa vzpostavitev območij umirjenega prometa ali skupnih prometnih prostorov, v katerih imajo prednost ranljivejši udeleženci v prometu, piše v resoluciji, kar zagovarjamo tudi v Mestni občini Ljubljana. Tovrstni ukrepi so skladni s celostno prometno strategijo

MOL (2017) in se kot predlog ukrepa pojavljajo tudi v postopku vključujoče izdelave nove celostne prometne strategije MOL 2025–2032. Pojasnujemo še, da projekt ureditve državnih cest R3-664/1356 Ljubljana (Šmartinska)–Šentjakob ter G2108 Ljubljana (Črnuče)–Šentjakob in Ljubljana–Zasavska cesta vodi direkcija za infrastrukturo (DRSI). Kolesarska povezava Domžale–Mengeš–Trzin–Ljubljana je bila financirana iz kohezijskih sredstev v prejšnji perspektivi (od leta 2014 do 2020). To je kolesarska steza, ki je bila sicer izvedena, vendar v manjšem obsegu, kot je bilo prvotno načrtovano. Iz različnih razlogov je bil prvotni načrt (speljati kolesarsko stezo ob štajerski avtocesti) opuščen. Kolesarsko stezo smo tako samo povezali od občinske meje z obstoječo kolesarsko stezo na Dunajski cesti. Maja Žitnik, sekretarka, vodja oddelka OGD

RIFUZZBOX

TRGOVINA BREZ PRODAJALCEV, ODPRTA 24 UR NA DAN

Na tržnici v središču Ljubljane je odprta inovativna avtonomna trgovina brez plastike in osebja, ki deluje 24 ur na dan – RifuzlBox, so poročali za *Marketing Magazin*.

Kupci vanjo vstopijo s prislonom bančne kartice, izberejo med približno 250 lokalnimi izdelki in jih plačajo na samopostrežni blagajni. Vsi izdelki prihajajo iz največ 70 kilometrov oddaljenih krajev, kar ne pomeni le svežine, temveč tudi podporo lokalnim pridelovalcem.

BREZOSEBNO NAKUPOVANJE

Gre za projekt podjetja Rifuzl, ki je že leta 2018 v Šiški odprlo prvo brezembalažno trgovino pri nas. Njihova nova pobuda RifuzlBox nadaljuje to vizijo z brezosebno, a osebno prilagojenim nakupovalnim modelom.

Trgovina je pod stalnim nadzorom kamer, zaloge pa polnijo vsak dan glede na povpraševanje.

Vir: *Marketing Magazin*

POMEN VREMENA IN MORJA

OTROCI V ZDRAVILIŠČU DEBELI RTIČ LAHKO ODSLEJ KUKAJO V VREMENSKO HIŠICO

Agencija za okolje se je z veseljem odzvala vabilu Zdravilišča Debeli rtič, ki je hotelo v svoj strokovni program pedagoške službe uvrstiti tudi vsebino, povezano v vremenom in podnebnimi spremembami. Agencija je zato zdravilišču podarila vremensko postajo, ki bo za obiskovalce zdravilišča didaktični pripomoček.

Obnovljena bela meteorološka hišica odslej stoji na plaži zdravilišča, ki je pomembna za zdravljenje otrok, zdravstvena letovanja, obnovitvene rehabilitacije oziroma šole in vrtce v naravi.

Njeno uradno odprtje je bilo 22. aprila, na dan Zemlje. Plažo so obiskali otroci okoliških šol in vrtcev, ki jim je meteorologinja Jana Banko pokazala, kako lahko z instrumentov v hišici razberejo temperaturo zraka, vlago, količino padavin in hitrost vetra. Delavnica je bila del prireditve *Pomen vremena in morja*. Agencija za okolje

RECEPT

TESTENINSKA SOLATA

SESTAVINE (ZA 6 OSEB)

- 400 g peresnikov
- 2 čebuli
- 2 rdeči koničasti papriki
- 2 žlici olja
- 1 žlica masla
- 200 g češnjevih paradižnikov
- 200 g mini mocarele
- 1 žlica balzamičnega kisa
- sol, poper

PRIPRAVA

1. Testenine skuhamo v slani vodi po navodilih na embalaži, dokler niso al dente. Nato jih odcedimo in speremo s hladno vodo. Dodamo žlico olja in postavimo na stran.

2. Čebulo olupimo in narežemo na obročke. Koničastim paprikam odstranimo zelene dele in semena ter meso narežemo na trakove.
3. Preostalo olje dodamo v ponev in segrejemo. Dodamo maslo in pustimo, da se stopi, nato na njem prepražimo čebulo. Ko postekleni, dodamo trakove paprike. Ko oboje dobi lepo barvo, vsebino ponve odstavimo z ognja in pustimo, da se ohladi.
4. Češnjeve paradižnike operemo in prerežemo na pol. Prav tako mini mocarele, ki jih nato s paradižnikom in celotno vsebino ponve dodamo testeninam. Začinimo z balzamičnim kisom, soljo in obilo sveže mletega popra ter premešamo.

Dober tek!

PROGRAM ZA OTROKE

NE ZBIRAMO ZAMAŠKOV

Tveganja, ki jih prinašajo s sabo demografski premiki, vse intenzivnejše podnebne spremembe in hiter tehnološki razvoj, današnjim otrokom kažejo negotovo podobo prihodnosti. Država in celotna družba bi zato morali poskrbeti, da se sedanje in bodoče generacije otrok temu prilagodijo in preživijo najhujše. Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti mora po izteku veljavnosti sedanjega pripraviti nov program za otroke 2026–2031, ki je v teh prelomnih časih dolgoročna investicija v povečanje kompetenc otrok za preživetje in prilagajanje novi normalnosti. Program za otroke je pomemben dokument. Skupaj z zakonodajo in družinsko politiko predstavlja normativni temelj za akcijske načrte in ukrepe, projekte in financiranje prihodnosti otrok s sredstvi javnega proračuna, se pravi z davkoplačevalskim denarjem in finančnimi mehanizmi EU, na primer jamstva za otroke 2022–2030 (nacionalni akcijski načrt za jamstvo za otroke 2020–2030; glejte tudi: *Evropsko jamstvo za otroke: kakšno zaščito EU nudi otrokom*). S kompetencami trajnosti in konceptom družbe prihodnosti 5.0 povedano je prihodnost naših otrok, sedanjih in bodočih rodov, preveč pomembna in neprecenljiva, da bi jo lahko prepustili ministrstvu za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti. Pridružite se prizadevanjem za prihodnost otrok. Ne zbiramo zamaškov in ne prirejamo nabirk, le na demokratičen način, brez strankarskih ideologij in kravjih kupčij, pričakujemo transparentno, kakovostno in z dokazi podprto politiko države in lokalnih skupnosti za pošteno financiranje prihodnosti, kompetenc in ustvarjalnosti vseh otrok. Vir: Inštitut za razvoj vključujoče družbe

KUD SVOBODA ČRNUČE

Vljudno vas vabimo na

PROSLAVO DNEVA DRŽAVNOSTI

v petek, 20. junija 2025, ob 19.30 v Kulturnem domu
Črnuče

*Nagovoril nas bo g. Gregor Kumer, predsednik sveta
Četrtna skupnosti Črnuče*

V kulturnem programu bodo nastopili:

- Kitarški orkester Ljudmila Rusa iz Ljubljane,
- ženski in mešani pevski zbor Medis KUD Svoboda Črnuče,
- oktet Zven,
- recitatorka Lidija Bizjak.

Vstop je prost.

